

MEFISTOFELE, reluare la Operă

(Costin Popa – 27 februarie 2012)



După opt ani de la reprezentarea bucureșteană, prima scenă lirică națională s-a gândit să reia opusul lui Arrigo Boito în producția originală ieșeană, adusă în Capitală pe vremea directoratului Ludovic Spiess. Un spectacol complicat, comentat pe larg la timpul potrivit, semnat de Anda Tăbăcaru Hoge (regie), Cătălin Ionescu Arbore (scenografie și lighting design), Răzvan Mazilu (coregrafie).

L-am regăsit acum într-o „Neueinstudierung”, cum spun vienezii, cu abundența lui de decoruri migratoare prin scenă, cu simbolistica exacerbată, cu alb-negrul predominant străpuns câteodată de plastica de culoare a scenei pascale sau de focul perucii lui Mefistofele. Cu plusurile și minusurile cunoscute, lucrat din nou cu seriozitate, spectacolul nu și-a pierdut prospețimea mișcărilor și atitudinilor iar noii veniți, pe scenă și în fosă, au asigurat o tălmăcire veridică a unei partituri care nu excelează prin înlănțuiri muzicale și dramaturgice deosebite, în pofida temei de referință.



Rolul major revine corului, în desfășurări sonore masive, copleșitoare, care fixează caracterul cvasi-oratorial al operei. Maestrul Stelian Olariu, conducătorul din umbră al acestui minunat ansamblu, și-a demonstrat o dată în plus măiestria. La pupitru, tânărul Tiberiu Soare s-a aflat la una dintre cele mai bune realizări ale sale, din multitudinea de titluri și stiluri pe care le abordează. Îi plac marile efluvii dezvoltate cu tempi epici ce emană grandoare, îi plac dimensionările somptuoase susținute de gesturi largi, cuprinzătoare, care însuflețesc orchestra.

Odată ce i s-au oferit pe tavă nuanțările coriștilor, dirijorul s-a putut preocupa cu precădere de culorile instrumentale, de urmărirea soliștilor. Cu bune rezultate. Totuși, poate că Tiberiu Soare ar trebui să-și tempereze pe alocuri forțele, în așa fel încât unii cântăreți să nu fie dominați de fosă. Au fost câteva pasaje în care tenorul José Manuel Chu (Faust), tenorul Liviu Indricău (glasul limpede și sonor care a interpretat rolurile Wagner și Nereo), basul Mihnea Lamatic (Mefistofele) s-au văzut abandonați în umbra orchestrei.

Reamintindu-și de o veche practică, managementul teatrului le-a oferit debutanților de la premieră și spectacolul succesiv, îndeosebi pentru rodajul noilor roluri. Mexicanul José Manuel Chu a etalat un glas liric înclinat spre abordări spinte, cu timbralitate rotundă și plăcută. Artistul are patină italiană în marcarea accentelor și în construcția frazelor, pe care le redă prelung, cu o excelentă tehnică a respirației, chiar pe țesături vocale înalte. Prea puțin evocator în aria „Dai campi, dai prati...”, tenorul și-a găsit un moment optim în expresivitatea din „Giunto sul passo estremo”. În cântul lui se mai strecoară mici inegalități îndeosebi din unghiul omogenității sunetului, ce trebuie să-l îndepărteze de zone opace. Cum notam cu alt prilej, prezența constantă a lui José Manuel Chu

pe afișul Operei Naționale București este un punct pozitiv, stimulator și concurențial, ținând cont de penuria de voci tenorale pentru rolurile repertoriului de bază liric-spint. Îl așteptăm în continuare.

Tânăra soprană Edith Borsos a demonstrat încăodată, după rolul Tatiana din „Evgheni Oneghin”, că parcurge un drum ascendent în carieră. Portativele celor două personaje, Margherita și Elena, au fost studiate cu temeinicie, minuțiozitate, în deplină înțelegere stilistică. Trăirea, simțirea binecunoscutei arii a Margheritei, „L'altra notte in fondo al mare”, au fost intense, alăturate expunerii unei voci consistente în registrele central-acut, completată cu sonorități grave „de piept”, domol articulate și cu pianissime frumoase. Rătăcirile Margheritei muribunde, sfârșitul eroinei au impresionat. La fel ca și dezvoltările pasionale din duetul Elena-Faust. Și pe Edith Borsos dorim s-o revedem, la fel de sigură ca acum, întruchipând noi eroine, potrivite actualului ei stadiu de dezvoltare a glasului și talentului său actoricesc.

Firul roșu – și la propriu, și la figurat – al tramei, Mefistofele, a găsit în Mihnea Lamatic un interpret experimentat care a cântat cu autoritate prologul „Ave Signor!”, înfricoșător aria „Son lo spirito che nega” dar mult prea „soft” aria „Ecco il mondo, vuoto e tondo”. În fine, nu uit să remarc timbrul plăcut rezonant al mezzosopranei Sidonia Nica, în dublu rol, Marta și Pantalís.